

Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ῥενάν ἡ σύγχρονος ἀνθρωπότης χάνει θεσπέσιον μελωδόν, ὅστις ὑπὲρ τὸν ἡμισυν αἰῶνα διὰ τῆς μουσικῆς τῆς γλώσσης ἐδάυκαλυσεν ὅλα αὐτῆς τὰ ὄνειρα, ἔψαλε τὰς χαρὰς καὶ τὰς θλίψεις, ἐξῆρε τὸν ἀγνότατον αἰθέρα τῶν φιλοσοφικῶν προβλημάτων, ἔθεσε τὰ ἰδεώδη τῆς.

Ὁ Ῥενάν ἐγεννήθη χριστιανὸς καὶ ἀποθνήσκει μόνον ἰδανιστῆς. Δὲν ἀπηρνήθη τὸν Χριστόν. Οὐδεὶς ὡς αὐτὸς ἠγάπησε τὸν Ἐσταυρωμένον τρυφερώτερον καὶ οὐδεὶς ἔρρανε τοὺς πόδας τοῦ Ναζωραίου με δάκρυα παθητικώτερα. Ἀλλὰ τὴν θρησκείαν τῶν ἐξωτερικῶν τύπων, τῶν συμβόλων, τῆς ἐπιπολαίου λατρείας ἀντικατέστησε διὰ τῆς θρησκείας τῆς ψυχῆς καὶ τὸν βίον του ἐκανόνισεν, οὐχὶ κατὰ δόγματα, ἀλλὰ κατὰ βαθείας φιλοσοφικὰς καὶ ἠθικὰς πεποιθήσεις. Ἐπίστευεν ὅτι ἡ ζωὴ δὲν ἔχει ἀξίαν εἰμῇ διερμηνευομένη καὶ μεταμορφουμένη διὰ τῆς μαγικῆς ἐπιρροῆς τοῦ Ἰδανικοῦ καὶ ὁ βίος αὐτοῦ ὅλος ὑπῆρξεν ἐν διαρκείᾳ ἄσμα πρὸς τὸ Ἰδανικόν. Ἐνεκα τούτου καὶ αὐτὸς ὁ σκεπτικισμὸς του ὡς πρὸς τὰς μορφὰς τοῦ ἰδεώδους δὲν φθείρει τὸ αἶσθημα, καὶ αὐτὸς ὁ διλετταντισμὸς του παραμένει εὐγενὴς καὶ ὑψηλὸς ὡς ἡ ἄδολος πίστις, καὶ αὐταὶ αἱ ἀρνήσεις του δὲν ἀπολήγουν εἰς ξηρότητα, ἀλλὰ καταδρoσίζουν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν κατευφραίνουν. Ἐὰν τὸ βάθος τῆς φιλοσοφίας του ἦτο ἡ ἀπαισιοδοξία, ἡ λαμπρά καὶ ἀμύφωτος περιβολὴ τοῦ ὕφους του, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Σαρσαί, τόσον λάμπει, ὥστε ἀνάγκη τις νὰ φορῇ πρασίνας διόπτρας, ὅταν ἀναγινώσκη τὸν Ῥενάν, μᾶς ἐμποδίζει νὰ διακρίνωμεν αὐτήν.

Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω ν' ἀναλύσω ἐνταῦθα ἄλλα ἔργα τοῦ Ῥενάν. Ἀρκεῖ νὰ σημειώσω, ὅτι καθ' ὅλον τὸν βίον του εἰργάσθη, εἰργάσθη, εἰργάσθη, αὐτὸς ὁ ἄπιστος, ὡς βενεδικτίνος ἀληθής! Ἐταξείδευσεν, περιηγήθη τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐπόθεν ἔφερε τὰς ἀπαράμιλλους ἐκεῖνας περιγραφάς, τὰς πληρούσας τὰς σελίδας τοῦ Βίου τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἀνελθὼν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν προσευχήθη γονυπετῆς εἰς τὴν θέσιν, ὅπου ἦτο τὸ ἄγαλμα τῆς Παρθένου καὶ κατὰ τὴν ἐμολογίαν του ἐκοινώνησε τοῦ ἀπολύτου καλοῦ, ἀνέλαβε κολοσσιακὰς κριτικὰς καὶ φιλολογικὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἔφερε πάσας εἰς πέρας, κατεδίδοκε διὰ τῆς γοητείας τοῦ ὕφους καὶ τῆς μαγείας τῆς ἐν πεζῷ λόγῳ ποιησεώς του μέχρι τοῦ πολλοῦ πλήθους ἀσχολίας, θεωρουμένας ἕως τότε ὡς κτῆμα ὀλίγων τινῶν, ἔγραψε σελίδας, αἱ ὁποῖαι θ' ἀπομεινουν ἀπαράμιλλον ὑπόδειγμα τελειότητος τῆς γαλλικῆς γλώσσης κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19<sup>ου</sup> αἰῶνος, ἔλαβε δεκάκις, ἑκατοντάκις τὸν λόγον εἰς συμπόσια, εἰς ἀκαδημαϊκὰς ἐορτάς — τὸ κύκνειον ἄσμα του ὑπῆρξεν ὁ περὶ Ἑλλάδος λόγος του κατὰ τὸ συμπόσιον τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων — καὶ ἀπέθανεν συζητούμενος, πολεμούμενος διὰ τὸ ἀρνητικὸν τοῦ φιλοσοφικοῦ του συστήματος, τὸν σκεπτικισμόν του, ὅστις δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ τροφὴν εἰς τὴν διψῶσαν πίστιν καὶ ἀγάπην ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ἀρρήτως, ἀρρήτως θαυμαζόμενος.

«Ἀπαρνούμαι, (ἔγραφε κάπου ὁ Ῥενάν), ὅλας τὰς βλαστημίας, τὰς ὁποίας οἱ φυσικοὶ φόβοι τῆς τελευ-

ταίας ὥρας ἠδύναντο νὰ μὲ κάμουν νὰ προσφέρω κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωὴ, ἥτις μοῦ ἐδόθη χωρὶς νὰ τὴν ζητήσω, ὑπῆρξε δι' ἐμὲ εὐεργεσία. Ἐὰν μοῦ προσέφερετο καὶ πάλιν θὰ τὴν ἐδεχόμην ἐκ νέου, καὶ ἐκτὸς ἐὰν τὰ τελευταῖά μου ἦη μοῦ ἐπιφυλάσσον ὀδύνας παραπολὺ σκληράς, δὲν ἔχω παρὰ λόγους εὐχαριστιῶν πρὸς τὴν αἰωνίαν αἰτίαν παντὸς ἀγαθοῦ διὰ τὸν χαριτωμένον περίπατον, τὸν ὅποιον μοῦ ἐδόθη νὰ ἐκτελέσω διὰ μέσου τῆς πραγματικότητος».

Ὁ Ῥενάν ἔγραψε μόνος τὸν ἐπιτάφιόν του! καὶ ὅλη ἡ φιλομειδῆς, γοητευτικὴ καὶ εἰρωνικὴ φιλοσοφία του περιλαμβάνεται εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις.

Διὰ μέσου ἀνθρώων δροσπετάλων ὠδήγησε τὴν σκεπτομένην, τὴν πάσχουσαν, τὴν φιλοσοφοῦσαν ἀνθρωπότητα πρὸς τὴν λύσιν τῶν μεγάλων ἠθικῶν προβλημάτων τοῦ αἰῶνος, ὁ Ῥενάν· μὲ ἄνθη εὐγνωμοσύνης καὶ συμπαθείας, σκεπάζει καὶ ἡ σκεπτομένη, ἡ πάσχουσα, ἡ φιλοσοφοῦσα ἀνθρωπότης τὸ γαλήνιον φέρετρον τοῦ φιλοσόφου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ βαθὺς καὶ γλυκύτατος τοῦ Ἰδανισμοῦ ἱερεὺς, ὅστις, γεννηθεὶς εἰς τὰς ὀμιγλώδεις χώρας τοῦ βορρᾶ, ἠσθάνετο μυστηριώδη συνάφειαν πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν, ἔψαλε δὲ τὴν Ἀκρόπολιν ὡς μέγας ποιητῆς, ἀκροασθεὶς τοῦ Πλάτωνος καὶ μεταλαβὼν τοῦ μέλιτος, τὸ ὅποιον, κατὰ τὸν ποιητὴν, αἱ μέλισσαι τοῦ Ὑμηττοῦ ἀπέθεταν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ἀθηναίου φιλοσόφου.

ΔΗΜ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ

## ΚΟΡΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ!

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Κας HANNAH LYNCH

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IB'

Ἰναρίμν.

Οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν γῆν τῆς Ἑλλάδος γνωρίζουν ὅτι ἡ ἀρχαία κλασικὴ ὥραιότης σχεδὸν ἐξέλιπε, ἀλλ' ὄχι καὶ ὀλοσχερῶς. Κάποτε, εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, βλέπεις πρόσωπον τὸ ὅποιον φαίνεται ὡς νὰ σὲ προσαγορεύῃ ἐκ τοῦ βάθους παρελθόντων αἰώνων, μὲ τὸ πρόσθετον γόητρον τῆς μελαγχολίας, τὴν ὁποίαν ἐνετύπωσεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ μεσολαβήσασα ἔκτοτε παρακμή. Τὸ τοιοῦτον ὄραμα εἶναι σπάνιον, ἀλλ' ὅταν ἄπαξ τὸ ἴδῃς, μένεις ἐκθαμβὸς ἐνώπιόν του. Τίποτε δὲν συγκρίνεται πρὸς τοιοῦτο κάλλος. Ὁ τύπος ὥραιότητος ἄλλων χωρῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισκιάζεται ὑπ' αὐτοῦ, καθὼς ἐπισκιάζει τὰς ἰταλικὰς μελωδίας μία φράσις ἀρμονικὴ τοῦ Βεετόβεν.

Ἡ Ἰναρίμν, περιβαλλομένη ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μὲ μειδιάμα ἐλαφρὸν εἰς τὰ ἐράσματα χεῖλη τῆς, ἱσταμένη ἐκεῖ, ἀπέναντι τοῦ πατρός τῆς βυθισμένου εἰς σκέψεις, ἐφαίνετο ὡς νὰ κατέβη ἀπὸ τὰ Ὀλύμπια δώματα τῶν Ἀθανάτων. Παρομοίαν μορφήν πλάττει διὰ τῆς φαντασίας

ὁ ἀναδιφῶν τὸ παρελθὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ συζῶν μὲ τοὺς ἀρχαίους. Ἡ μικρὰ κεφαλὴ, — ἡ κατάμαυρη κόμη, — ἡ σιτόχρους, λεῖα παρειά, μόλις ἀνθίζουσα μὲ τὸ χρῶμα ῥόδου ὠχροῦ ἢ κογχύλης τὴν ὁποίαν διαπερᾷ ἀκτὶς ἡλίου, — τὸ κανονικὸν στόμα, — στόμα σοβαρὸν μᾶλλον ἢ παιδρὸν, ἀλλὰ γλυκύτατον τὴν ἔκφρασιν, μὲ χεῖλην ὠχρότερα ἢ τὰ χεῖλη τῶν παρθένων τῆς Ἀρκτοῦ, — ἡ λεπτὴ κάθετος μύτη, αἱ τοξοειδεῖς ὄφρες, αἱ καμπύλαι γραμμαὶ τοῦ πώγωνος μαρτυροῦσαι σταθερότητα χαρακτήρος, — τὰ πάντα συναπετέλουν γόητρόν τι ἀνέκφραστον. Ἄλλ' ὠραῖοι πρὸ πάντων ἦσαν οἱ βαθεῖς καστανοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς, μὲ ἀποχρώσεις ἡλέκτρον ὅτε ἐξέφραζον χαράν, καὶ μὲ λάμψεις λίθου ἀχάτου εἰς στιγμὰς θυμίας.

Τὸ φόρεμά τῆς εἶχε χρῶμα χρυσοκίτρινον βαθύ, εἰς δὲ τὰ ἄκρα, περὶ τὸν λαιμὸν καὶ τὰς χειρίδας, ἐποικίλλετο διὰ βελούδου χρώματος ὀρειχάλκου. Τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἦσαν καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ στήθους μεγάλα κουμβία. Βεβαίως ἡ δεσποινὶς Ρεβιτάση δὲν ἤθελεν ἐκλέξει τοιοῦτον φόρεμα, ἀλλ' ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἠδύνατο καὶ νὰ τὸ φορέσῃ ἐκεῖνη. Δὲν ἦτο τὸσον φαντακτερόν ὅσον ἀσυνήριστον· προσηρμόζετο ὅμως ἀπταιστως εἰς τὸ χυτὸν σῶμα τῆς νέας. Ἡ Ἰναρίμη τὸ ἡγάπα καὶ τὸ ἐφόρει πάντοτε, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡγόρασε τὸ ὕφασμα ἀπὸ τὸν γυρολόγον, ὁ ὁποῖος περιερχόμενος περιοδικῶς τὰ χωρία μετέφερεν ἀπὸ τὴν Σύρον καὶ ἐπρομήθευεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὠραῖον φύλον τῆς Τήνου ὑποδείγματα τοῦ τελευταίου συρμού. Εἰς τὸν τράχηλόν τῆς ἐκρέματο ἐκ λεπτῆς χρυσῆς ἀλυσίδος μικρὸς σταυρὸς βυζαντινός, ἐνθύμημα τῆς μητρός τῆς, ὁ δὲ παχὺς πλόκαμος τῆς ἀφθόνου κόμης ἦτο ἀνασηκωμένος διὰ μακρᾶς χρυσῆς καρφίδος εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς. Ἄς μὴ παραξενευθῇ ὁ ἀναγνώστης διὰ τὴν λεπτομέρειαν τῆς περιγραφῆς πραγμάτων τὸσον τετριμμένων. Ἐὰν ἀλλοῦ αἱ νέαι στολιζονται κατ' αὐτὸν περίπου τὸν τρόπον, δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιον καὶ εἰς Τήνον. Ἐν γένει δὲ αἱ ἑλληνίδες δὲν συνειθίζουσιν νὰ ἐπιδεικνύουν τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς Ἰναρίμης φιλαρέσκειαν, ἀπηλλαγμένην πάσης ματαιότητος καὶ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐλκύσῃ τῶν ἄλλων τὸν θαυμασμόν.

— Μ' ἐπερίμενες καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, ἠρώτησε τὸν πατέρα τῆς, ὁμιλοῦσα κατὰ τὸ σύνηθες γλῶσσαν ἐπιμελημένην, ὅχι τὴν διάλεκτον τῆς πατρίδος τῆς, καὶ μὲ προφορὰν οὐδαμῶς Τηνιακὴν.

— Ναί, ἀγαπητὴ μου, ἀπεκρίθη ὁ Κος Περικλῆς. Σ' ἐπερίμενα καὶ χαίρω ὅτι ἦλθες. Ἐπεθύμουν νὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ μείνης ὀλίγας ἡμέρας μὲ τὴν θεῖαν σου εἰς Μουσουλῶν, καὶ νὰ σὲ παρακινήσω μάλιστα νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ σήμερον.

— Διατί; Δὲν ἔχω τόσῃν ὀρεξίν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Μουσουλῶν.

— Θὰ σοῦ ἤμην πολὺ εὐγνώμων, Ἰναρίμη, ἐὰν ἐπήγαινες σήμερον, εἶπεν ὁ γέρον εὐγενῶς καὶ ὡς ἀποτενιόμενος πρὸς ἴσον του. Ἄλλως, ἐθεώρει πάντοτε καὶ μετεχειρίζετο τὴν Ἰναρίμην ὡς υἱὸν μᾶλλον ἢ ὡς θυγατέρα, καθόσον καὶ ἀνδρὶκῶς τὴν ἀνέθρεψε καὶ τὴν ἐδίδαξε.

— Ἀπορῶ, ἀπεκρίθη, διὰ τὸ μυστηριώδες καὶ ἀσύνηθες ὕφος σου, ἀλλὰ θὰ σὲ ὑπακούσω εἰς τοῦτο καθὼς εἰς ὅλα.

Ἡ ἔκφρασις τῆς εἶχε τι τὸ ἐπιχαρίτως σοβαρόν. Ἐφαίνετο ἀληθῶς ὡς νεαρά τις θεὰ τοῦ Ὀλύμπου. Ὁ πατὴρ τῆς ἠγέρεθαι, ἔθεσε τὰς δύο χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς καὶ προσήλωσεν εὐμενῶς τὰ βλέμματα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

— Σ' εὐχαριστῶ, Ἰναρίμη, εἶπεν.

Εἰς τὰς μεταξὺ πατρός καὶ θυγατρὸς σχέσεις ἐπεκράτει πάντοτε ἄκρα σοβαρότης καὶ ἐπιφυλακτικότης. Ἴσως ὁ Κος Περικλῆς ἐμιμείτο κατὰ τοῦτο τοὺς ἀρχαίους μετὰ τῶν ὁποίων συνέζη, ἡ δὲ Ἰναρίμη ἐμιμήθη ἀνεπαισθῆτως τὸν πατέρα τῆς. Ὁ γέλως μεταξὺ τῶν ἡτο σπάνιος ὅσον καὶ ἡ ὀργή· καὶ οἱ δύο περιώριζον ἐξ ἴσου τὴν ἐκδήλωσιν πάσης ὀρμητικῆς ἐντυπώσεως.

Ἄς εἰπῶμεν ὀλίγα περὶ τῆς Ἰναρίμης, ἐνῶ ἐκεῖνη μὲν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν πιστοῦ ὑπηρετοῦ πορεύεται ἐπὶ τοῦ ἡμίνου τῆς πρὸς τὸ ἀπέχον χωρίον Μουσουλῶν, ὁ δὲ Λανὲκ ἐπὶ τῆς Ἰουδὸς πλησιάζει πρὸς τὰ παράλια τῆς Τήνου. Ὁ βίος τῆς διήρχετο ἀπλοῦς, ἀνευ συγκινήσεων ἢ περιπετειῶν. Ἀγαπῶσα τὴν σπουδὴν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ἦτο ἡ μόνη σύντροφος τοῦ λογίου γέροντος, ὅστις ἔζη νοερώς εἰς τὸ παρελθόν. Ἀλλὰ καὶ τῆς Ἰναρίμης ἡ φήμη καθ' ὅλην τὴν νῆσον ἠδύνατο νὰ ἐνθυμίσῃ τοὺς ἀρχαίους, ἢ τουλάχιστον τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. Ἡ ἰσορροπία τῆς Εὐρώπης δὲν ἐκινδύνευεν ἐνεκα αὐτῆς, ἐκινδύνευεν ὅμως ἡ ἡσυχία τῆς νήσου. Τὰ πάντα σχετικὰ βεβαίως· αἱ ἄγνωστοι καὶ ἀζήτητοι κατακτήσεις τῆς Ἰναρίμης δὲν θὰ ἐξήγειρον τὸν φθόνον οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν περιζητήτων νυμφῶν τοῦ Λονδίνου. Ἀλλὰ τῆς ὠραιότερας Ἀγγλίδος ἡ ἐπίδρασις ἐντὸς τοῦ διακεκριμένου καὶ ἐκλεκτοῦ κύκλου τῆς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τὴν ὁποίαν ἡ μορφή τῆς νέας Ἑλληνίδος ἐξήσκει ἐπὶ τῶν ἐξήκοντα καὶ δύο χωρίων καὶ τῶν τεσσάρων δημαρχικῶν περιφερειῶν τῆς Τήνου, αὐτὲ πρὸς τὸν μακρὸν κατάλογον τῶν σιωπηλῶν μνηστήρων τῆς, κατάλογον περιλαμβάνοντα ἕνα δήμαρχον καὶ δύο βουλευτάς ἀγάμους, καὶ ὅλους τοὺς νέους τῆς νήσου. Μολοντοὶ ἐκ παραδόσεως καὶ συνήθειας περιφρονοῦν ἀπροκαλύπτως τὴν γυναῖκα, οἱ υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος ἔχουσιν ὅμως ἀρετὴν κρίσιν καὶ καλαιοθησίαν διὰ νὰ μὴ μένουν ἀδιάφοροι ἐνώπιον ἀρ-

χαίας κεφαλῆς ἐπὶ ζωντανῶν ὤμων. Πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν, οἱ ὄρεινοὶ κάτοικοι τῆς νήσου, ὁπότε συνηντῶντο εἰς τὰ βραχὴν μονοπάτια, εἰς τὰ ἄκρα τῶν κρημνῶν ἢ τῶν χειμάρρων, ἡρώτων ὁ εἰς τὸν ἄλλον διατρεχάμενος ὁ Τελάχας ἡρώπορει νὰ ἐκλέξῃ γαμβρόν διὰ τὴν κόρην του. Ἐκαστος δὲ ἐνόμιζεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ καταλληλότερος γαμβρός. Κάτω δέ, εἰς τὰ καφενεῖα, οἱ ἔμποροι καὶ οἱ ναυτικοὶ ἐζήτουν ἀπόκρισιν εἰς τὸ αὐτὸ ἐρώτημα. Ἡ ἀμοιβαία παρηγορία καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ἦτο ὅτι οὐδεὶς ἐφαίνετο ἔχων τὰ προσόντα ὅπως προτιμηθῇ ὑπὸ τῆς Ἰναρίμης. Τινές, οἱ μᾶλλον θερμοαῖματοι, ὠμίλουν φανερά περὶ ἀρπαγῆς.

Ὁ Κωνσταντῖνος Τελάχας ἦτο ἐν γνώσει ὅλων τούτων καὶ ἐπεθύμει νὰ ἐκλέξῃ ἐπὶ τέλους ὁ ἀδελφός του Περικλῆς γαμβρόν μεταξὺ τῶν Ἀθηναίων φίλων καὶ γνωρίμων του. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐκλογὴ καὶ αἱ προκαταρκτικαὶ διαπραγματεύσεις ἔπρεπε νὰ γείνωνσιν ἐν ἄκρῃ μυστικότητι πρὸς πρόληψιν πολεμικῆς τινος ἐκρήξεως, καθόσον ἐγνώριζεν ὁ θεῖος τῆς Ἰναρίμης ὅτι οἱ μνηστῆρες θὰ ἀνεδεικνύοντο ἐπίσης ἀτίθασσοι καὶ ἀνοικονόμητοι, ὅσον οἱ ἐπίμονοι μνηστῆρες τῆς ἀτυχοῦς Πηνελόπης. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τὸλμηρὸς τις Τήνιος ἐκ τῶν θερμοαῖμάτων ἤρπαζε τὴν ἀνψιάν του, τότε ἐμάταιουντο διὰ μιᾶς ὅλα τὰ σχέδια περὶ Ἀθηναίου γαμβροῦ.

— Καὶ τίς ὁ τολμῶν νὰ θεωρηθῇ ἄξιος αὐτῆς! ἀνερῶναι ὁ Περικλῆς, ὅτε ἐγένετο λόγος περὶ ὑποψηφίων γαμβρῶν.

— Καλὰ, Περικλῆ, ἔλεγεν ὁ ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὸς Κωνσταντῖνος· ἄλλ' ἐπὶ τέλους θὰ τὴν ὑπανδρεύσῃς μίαν ἡμέραν, καὶ δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ σοῦ τὴν ζητήσῃ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων μὲ ἐξαμέτρους εἰς τὰ χεῖλη του.

— Δὲν ζητῶ Φοῖβους Ἀπόλλωνας, μολονότι ἐὰν ἐνεφανίζετο τοιοῦτός τις δὲν θὰ ἔλεγα ὄχι. Ἀλλὰ πῶς θέλεις νὰ δώσω τὴν θυγατέρα μου, νέαν εὐσταλῆ ὡς ἡ Ἀρτεμις, σώφρονα ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, εἰς ἀγροίκον τινα, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγείρεται πρὸ τῆς ἡοῦς διὰ νὰ κυνηγήσῃ ἀθῶα πτηνὰ, ἢ θὰ κάθηται τὰς ἐσπέρας νὰ πίνῃ ρακὴν καὶ νὰ μωρολογῇ εἰς χυδαίαν γλῶσσαν περὶ πολιτικῶν, ἢ Κύριος οἶδε περὶ τίνων ἀντικειμένων διὰ τὰ ὁποῖα οὐδὲν γνωρίζεις!

— Ἐν τούτοις τὴν θέλει καὶ τὴν ζητεῖ ὁ δαῖνα βουλευτής· καὶ εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος τὸ ὄνομα του.

— Νὰ τὸν πάρῃ ἡ ὀργὴ καὶ αὐτὸν καὶ τὸ βουλευτικὸν του! ἀνερῶνεν ὁ γέρον, καταβαίνων ἐκ τοῦ Ὀλύμπου του. — Τί εἶναι αὐτός, Κωνσταντῖνε. Ἐνας χωριάτης, ἕνας ἀμαθὴς δικηγόρος, ὁ ὁποῖος δὲν ἤξεύρει νὰ σοῦ διακρίνῃ ἕνα στίχον ἐὰν εἶναι τοῦ Εὐριπίδου ἢ τοῦ Σοφοκλέους, ὁ ὁποῖος ποτέ του δὲν ἐξήγησε οὔτε μίαν περίερον τοῦ Θουκυδίδου! Πάλιν καλλίτερα

ἀπλοῦς χωρικός. Ἐκεῖνος τοῦλάχιστον θὰ ἔχῃ ἀμυδρὰν συναίσθησιν ὅτι εἶναι βάρβαρος, ἐνῶ ὁ ἄλλος, ὁ δοκησίσοφος, ὁ φραγκοφορεμένος, σοῦ ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι κάτι, ὅτι ἔγεινε Παρισίνος, — boulevardier! — Boulevardier, Θεέ μου φύλαξε! Ἡ Γαλλία εἶναι ἡ καταστροφὴ μας!

— Ἀν δὲν θέλῃς αὐτόν, εἶναι ὁ ἄλλος βουλευτής, ὁ τάδε.

— Ἀρσέ με, Κωνσταντῖνε. Δὲν θέλω κανένα πολιτευόμενόν μας διὰ τὴν Ἰναρίμην μου. Δὲν εἶναι καὶ αὐτὸς καλλίτερος ἀπὸ τὸν συνάδελφόν του. Πάρε τὸν ἕνα κτύπα τὸν ἄλλον. Ἡ κόρη μου δὲν θὰ πάρῃ Τήνιον, ἀλλ' οὔτε κανένα ἀπὸ τοὺς πετεινομυᾶλους Ἀθηναίους σου. Καμμίαν ἡμέραν θὰ τὴν πάρω νὰ ταξειδεύσωμεν καὶ θὰ τῆς εὖρῃ ἄνδρα εὐπαίδευτον καὶ καλοσυναιθιμένον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτιμᾷ τὸ κάλλος καὶ τὰς γνώσεις τῆς ἀλλέως ἢ ὡς ἀπλοῦν στολισμὸν τῆς οἰκίας του ἢ πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ματαιότητός του.

Τοιοῦτου εἶδους συζητήσεις ἐγίνοντο περὶ τῆς Ἰναρίμης ἀφ' ἧς σχεδὸν ἡμέρας οἱ περίεξ χωρικοὶ εἶχον μάθει ἐκ τῆς ἐλλείψεως τουφεκισμῶν, ὅτι ἀντὶ υἱοῦ ὁ Τελάχας ἀπέκτετε θυγατέρα. Οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι δὲν ἐθεώρησαν, ἐννοεῖται, ὡς ἐκ Θεοῦ εὐλογίαν τὴν ἔλευσιν τῆς μικρᾶς εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Προσερχόμενοι συμπαιθῶς συνελποῦντο τὸν ἀδικηθέντα πατέρα καὶ παρηγόρουν μὲ εὐχὰς διὰ τὸ μέλλον τὴν μητέρα, ἢ ὁποία συνησθάνετο τὴν ταπείνωσιν ὅτι δὲν ἔτεκεν ἄρρεν. Ἀλλ' ὅτε μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανεν ἡ σύζυγος τοῦ Τελάχου, χωρὶς νὰ τοῦ γεννήσῃ υἱόν, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ μεταδῶσθαι οὗτος τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἐλληνομαθειάν του, ὁ πατὴρ ἀφωσιώθη εἰς τὴν θυγατέρα του. Ἀπεράσισε ν' ἀποδείξῃ ὅτι διὰ τῆς ἀπαύστου ἐπιβλέψεώς του ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιδώσῃ καὶ κοράσιον εἰς τὰ γράμματα. Περὶ τῶν συνήθων προσόντων τῆς σημερινῆς ἀνατροφῆς ὀλίγον τὸν ἔμελε· ἡ κυρία του φροντίς ἦτο ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας, τῆς ποιήσεως καὶ τῆς φιλοσοφίας τῶν ἐνδόξων προγόνων του. Κατὰ τὴν βρεφικὴν τῆς ἐπὶ ἡλικίαν, ἀντὶ παραμυθίων, διηγείτο εἰς τὴν μικρὰν ἐπεισόδια ἐκ τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡσιόδου· πρῶτον ἀνάγνωσμά της ἦτο ὁ Πλούταρχος. Οὕτω ἐξεμάθε βαθμηδὸν τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν μέχρι καὶ τῆς Ἀλεξανδρινῆς περιόδου, ἔμαθε δὲ καὶ ὅλας τὰς ἀρχαίας διαλέκτους τῆς Ἑλλάδος. Ὡς πρὸς τὴν σύγχρονον Ἑλληνικὴν ἐδιδάχθη νὰ τὴν γράφῃ καὶ ὁμιλῇ ἀπλῶς μὲν ἀλλὰ καθαρὰν καὶ ἀπῆλλαγμένην πάσης ἀναμιξεως ξένων λέξεων ἢ ιδιωτισμῶν. Καὶ εἰς τὴν καλλιγραφίαν αὐτὴν ὁ πατὴρ τῆς ἐπέμεινε νὰ τὴν διδάξῃ ὅσον τὸ δυνατόν κατὰ τὰ ἀρχαῖα ὑποδείγματα.

Οὕτως ἔγραψεν ἡ Ἰναρίμη ἐπὶ διαφόρων κλασικῶν ἀντικειμένων πραγματείας ἐκ τῶν ὁποίων

θὰ ἡδύνατο νὰ φωτισθῶσι καὶ διδάκτορες Πανεπιστημίων. Τινὰς ἐξ αὐτῶν ὁ πατὴρ τῆς ἡθέλης νὰ ὑποβάλλῃ εἰς Γερμανικῆς τινος Ἀκαδημίας τὴν κρίσιν, γνωρίζων ὅτι ἐκεῖ τὸ ἐξαίρετον ὕψος καὶ ἡ πρωτοτυπία τῶν θὰ ἐξετιμῶντο καλλίτερον ἢ εἰς τὰς ἐπιπολαίους Ἀθήνας. Ἀλλὰ μετενόησε φρονηθεὶς τὰς συνεπείας τοιαύτης ἐκτιμῆσεως εἰς τὰ ξένα. Ἐφοβήθη μὴ ἐκ τῆς ἐπιτυχίας παρακινήθῃ ἡ εὐφάνταστος καὶ εὐπαίδευτος νέα νὰ βυθισθῇ μόνῃ εἰς πελάγη, ὅπου δὲν ἐτόλμων νὰ τὴν παρακολουθήσωσιν αἱ μετριόφρονες ἐλπίδες του. Παρεκτός δὲ τούτου, ἡ Ἰναρίμη ἦτο τόσο εὐτυχὴς ἐνόσω ἔζη ἀφανὴς πλησίον του! Διατὶ νὰ τὴν ἐλθέσῃ εἰς τὴν ἀνησυχίαν, τὴν παραζάλην καὶ τὰ τόσα βάσανα τῆς δημοσιότητος;

Οὕτω ἐμεγάλωσε, χωρὶς νὰ συναίσθανθῇ οὕτε τὴν ἀπομόνωσίν της, οὕτε ἀνάγκας ἄλλας ἐκτὸς ὅσων ἡδύνατο νὰ ἱκανοποιηθῶσι ἐκεῖ ὅπου ἔζη. Ἐκ τῶν ἐπικτήτων προτερημάτων μὲ τὰ ὁποῖα αἱ νεάνιδες τῆς Εὐρώπης περικουμοῦν τὸν ἄνετον βίον τῶν δὲν εἶχεν ἀποκτήσει οὐδὲ ἓν. Θὰ ἦτο ὅλως ἄχρηστος εἰς χαρίεσσιν ἀνθρώποις ἀπογευματινῇ, δὲν ἐγνωρίζε τὸ παιγνίδιον tennis, οἱ δὲ λιμοκοντόροι τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας θὰ ἐγέλων περιφρονητικῶς ἐὰν ἐδοκίμαζον νὰ ἀνταλλάξουν μαζὶ τῆς φράσεως ἐξ ὅσων λέγονται εἰς ἐξώστην σελήνοφωτιστον ἢ μεταξὺ τῶν γύρων τοῦ βάλς. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἤξευρε νὰ χορεύῃ, νὰ κεντῇ, νὰ ψάλλῃ τὰς κλαυθυμνὰς μελωδίας τοῦ Tosti, ἐὰν αἱ μικραὶ τῆς χεῖρες ἐφαίνοντο μάλλον ἐξοικειωμέναι πρὸς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον ἢ πρὸς τὴν χρῆσιν χειροκτύπων, ἡδύνατο ὁμως νὰ φέρῃ ἐκ τῆς πηγῆς λάγνων μὲ στᾶσιν ὁμοίαν ἀρχαίου ἀγάλματος, μὲ βῆμα ἐλαφρόν καὶ εὐρυθμὸν τὸ ὁποῖον σοῦ ἐφαίνετο ὡς ἡ μουσικὴ τῆς κινήσεως, — καὶ κατὰ τοῦτο οὐδεμία χάρις τοῦ Λονδίνου ἡδύνατο νὰ ἐξισωθῇ πρὸς αὐτήν. Ἀκολουθοῦσα τοῦ πατρὸς της τὰς ιδέας περὶ γυμναστικῆς, ἔμαθε νὰ τρέχῃ καὶ νὰ πηδᾷ ὡς ἀθλητῆς, καλλίτερα καὶ ἀπὸ τοὺς νέους τῆς πατρίδος της. Ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν εἶχον πατέρας φιλοσόφους, τηροῦντας πιστῶς τὰς παραδόσεις τῶν ἀρχαίων.

Χάριν τῶν γυμναστικῶν τούτων ἀσκήσεων ὁ Τελάχας παρεσκεύασε λωρίδα γῆς ἀμμόστρωτον εἰς ἓνα ἐκ τῶν κήπων τοῦ πατρὸς αἰγιαλόν, ὅπου πλάτανος γηραιὸς παρῆγε τὴν σκιάν του ὡς ἀναπαυτήριο. Ἐκεῖ ἡ Ἰναρίμη ἐγυμνάζετο, πετώσα μὲ τοὺς ἐλαφροὺς της πόδας ἐπὶ τῆς ἁμμου, μὲ τὰ ἡμιανοικτὰ χεῖλη ἐκφράζοντα τὴν ἡδονὴν τῆς ὀρμητικῆς κινήσεως, μὲ τὴν σιτόχρουν παρείαν κοκκινίζουσαν ἐκ τοῦ ὑγινοῦς αἵματός της.

Παρεκτός τῶν βιβλίων της, τῶν ἀσκήσεων καὶ τῆς ἰππασίας, ἡ Ἰναρίμη εἶχε καὶ ἄλλην σπουδαίαν ἐνασχόλησιν ἥτο ὡς ἐπιστολογράφος ὅλων

τῶν ἀγραμμάτων κατοίκων τῆς Συνάρας καὶ τοῦ παρακειμένου χωρίου τῶν Λουτρῶν.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

## ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ

### ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Εἰς τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν Harper's Magazin ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ Th. Child ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Φιλολογικοὶ Παρίσιοι μετὰ πολλῶν λαμπρῶν εἰκόπων. Τοῦ ἁρθροῦ τούτου ἐξάρεται ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ τύπου ἡ εὐστοχία κατὰ τὰς κρίσεις καὶ ἡ λεπτὴ διαγνωστικὴ δύναμις κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν διαφόρων συγχρόνων γάλλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν: Κοππέ, Βογκέ, Μπέκ, Φάβρ, Λοττή, Ρισπαίν, Βαρρές, Μωπασσάν, Ταίν, Ὅνὲ κλπ. Τελειώνει δὲ τὸ ἄρθρον διὰ συνοπτικῆς μελέτης περὶ τοῦ παρισινοῦ τύπου.

\*

Εἰς τὴν Revue Bleue τῆς 27 Αὐγ. καὶ 3 76ρ. ὁ E. Grenier, ἐκ τῶν ἐπιζώντων φίλων ἐσχῶν γάλλων καὶ ἀλλοδαπῶν συγγραφέων, δημοσιεύει ἀναμνήσεις του σχετικὰς πρὸς τὸν βίον καὶ τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἐκίστου αὐτῶν. Τὰ ἄρθρα ταῦτα δὲν διαπνέονται πάντοτε ὑπὸ στοργῆς καὶ ἐπιεικείας πρὸς τοὺς νεκροὺς φίλους τοῦ συγγραφέως, ὅπως συνήθως συμβαίνει τοῦναντίον μάλιστα, τινὰ εἶνε μετ' ἀμειλίχτου αὐστηρότητος γεγραμμένα, ὡς τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Χάινε. Εἶνε πολὺ παράδοξος ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ Grenier ἐγνωρίσε τὸν μέγαν ποιητὴν. Ἦσαν καὶ οἱ δύο εἰς αἰθουσᾶν ἀναγνωστηρίου. Ὁ Grenier ἦτο κρουόμενος καὶ ἐδιηγε διαρκῶς ὁ Χάινε ἀπολέσας τὴν ὑπομονὴν του φωνάζει ἐπανειλημμένως σούτ, σούτ! Τότε ὁ Grenier στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐρωτᾷ ζωηρῶς: «Εἰς ἐμένα λέτε σούτ;» Καὶ ὁ Χάινε μετ' ἀληθοῦς ἡ προσποιημένης ἀπορίας ἀποκρίνεται ἀγαθώτατα: «ὦ, κύριέ μου, ἐνόμιζα πῶς εἶνε κανένας σκύλος!». Ὁ Grenier ἀντὶ νὰ ὀργισθῇ ἐγέλασε, καὶ οὕτω συνήφθη γνωριμία καὶ οἰκειότης μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν τσὸν στενὴ, ὥστε ὁ Grenier μετέφρασε καὶ πολλὰ ποιήματα τοῦ Χάινε. Χαρακτηριστικώτατον εἶνε καὶ τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει εἰς τὸ ἄρθρον του: Γερμανὸς τις ἦλθεν ἐκ Γερμανίας ἐπίτηδες ἵνα μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ ποιητοῦ. Ὁ Χάινε ἐδέχθη προθύμως τὴν πρόκλησιν. «Ὅτε δὲ μετέβησαν εἰς τὸ δρισθὲν μέρος μὲ καιρὸν βροχερώτατον, δεικνύων τὸ βορβωρῶδες ἔδαφος εἶπε πρὸς τοὺς μάρτυράς του γελῶν: «Ἡ ὁδὸς τῆς τιμῆς εἶνε πολὺ ἀκάρητος».

\*

Τὸ ἀγγλικὸν Ἀθηναίων ἀφιερῶν ἄρθρον μακρὸν εἰς τὸ τσεχικὸν θέατρον καὶ ἰδίως τὸν βοήμον δραματουργὸν Vrchlicky, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐλληνικὴς ὑποθέσεως τριλογία Ἰπποδάμεια κρίνεται ὡς ἔσχατον ἔργον καὶ ἐκίνησε τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν συμπατριωτῶν του παρασταθὲν ἐπὶ ἐν ἔτος συνεχῶς ἐν Πράγῃ. Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἄλλα δραματικὰ ἔργα ἔχει συγγράψῃ ὁ Vrchlicky, ὧν τὰς ὑποθέσεις ἠρύσθη ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ καὶ ῥωμαϊκοῦ κόσμου τοιαῦτα εἶνε Τὰ ὅσα τοῦ Μίδα, Ἰουλιανὸς ἀποστάτης, Ἡ Ἐκδικησις τοῦ Κατοῦλου. Τὴν τριλογίαν τῆς Ἰπποδαμείας ἀποτελοῦσι τὰ ἐξῆς δράματα: Ἡ μνηστῆα τοῦ Πέλοπος, Ἡ διαλλαγὴ τοῦ Ταυτάλου, Ὁ θάνατος τῆς Ἰπποδαμείας.

\*